

Leg og fortælling i begynderundervisningen – byg på barnets veje til læring

Karoline Søgaard

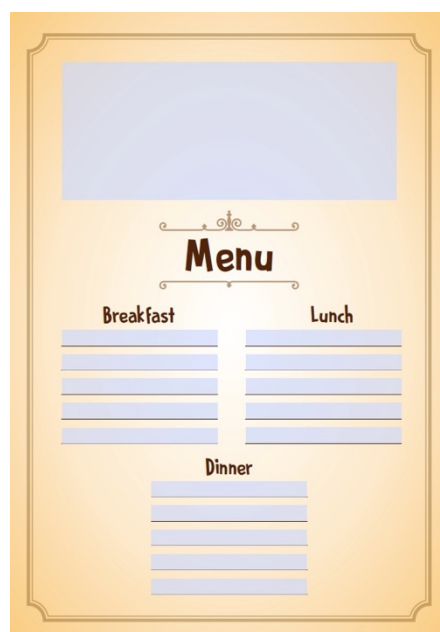
Børn lærer på andre måder end voksne, og nogle af anbefalingerne til den tidligere sprogstart lyder, at undervisningen skal bygge på barnets veje til læring. I denne artikel kan du læse om, hvordan leg og narration kan inddrages i den første engelskundervisning.

WINTER TIME

Børn lærer, når de leger. I legen afprøver de sig selv og bearbejder deres oplevelser og erfaringer, som på denne måde omsættes til læring. Børn er gode til at bruge deres fantasi og til at leve sig ind i forskellige roller, og netop fantasi- og rollelege kan læreren med fordel bruge for at skabe motiverende undervisning, som også de generte elever vil deltage i. Narration er en anden vigtig indgang til læring hos børn, og læreren kan også gøre noget ud af at inddrage fortællinger og historier i begynderundervisningen. Det kan både være små, mundtlige fortællinger, som skaber en meningsfuld ramme om et undervisningsforløb med et andet fokus, og fortællingen kan stå centralt i forløb, som fx planlægges med udgangspunkt i en autentisk billedbog skrevet til engelsktalende børn uden andet formål end at underholde. Nedenfor kommer en række konkrete eksempler på, hvordan leg og fortælling kan gøres til centrale elementer i meningsfuld og motiverende begynderundervisning.

Leg i betydningen 'fri leg' eller 'rolleleg' kan integreres i undervisningen på flere måder. En klassisk og velkendt måde at lege på i fremmedsprogsundervisningen er at lege butik eller restaurant. Her får eleverne mulighed for at afprøve det ordforråd og de chunks, de har lært, på en meningsfuld måde – og opleve, at sproget "virker". For at gøre legen endnu mere meningsfuld for eleverne, kan man lade dem navngive deres restaurant og fremstille deres egne menukort, hvor de selv bestemmer, hvilke retter der kan bestilles på 'The Tasty Tomato' eller 'Yummy Food' (se [forløb 4: Yummy or yucky?](#)). I selve restaurantlegen afprøver de kendte chunks som 'Can I have a..., please' og 'I would like a...'. Legen bliver endnu bedre, hvis der indgår realia fx i form af legemad. Når man arbejder med figurer, fx dyr, kan man lade eleverne mime de forskellige dyr og gætte, hvem der er hvad, eller man kan lave fingerdukker, så eleverne går rundt og hilser på hinanden og får trænet faste vendinger, mens de leger 'mus', 'ræv' eller 'slange'. Læreren kan opfordre eleverne til at bevæge sig som dyret eller til at lave stemmen om, så den bliver muse- eller slangeagtig.

Fortælling som meningsfuld ramme om undervisningen hjælper med at fange og fastholde elevernes opmærksomhed og vise dem, at sproget kan bruges til at formidle noget interessant, som de gerne vil høre mere om. I [forløbet 'Me and my Monster'](#) kan læreren medbringe sit eget monster, enten som dukke eller som en figur, tegning eller billede, 'Pete the Monster', til den første lektion i

forløbet og indlede med at fortælle en historie om Pete – hvor mange søskende har han? Hvad kan han godt lide at spise? Og hvor mange øjne og ben er det nu lige han har? På den måde kan der både skabes forbindelse til det foregående forløb med repetition af tal, farver og familiemedlemmer, samtidig med at forløbets nye ordforråd introduceres på en måde, som fanger eleverne. Det centrale ordforråd i forløbet er kropsdele, men i stedet for at lære dem som enkeltstående ord, sidder de nu pludselig på det monster, man selv skal tegne, og som sagtens kan have otte brødre og fire øjne.

Autentiske billedbøger er billedbøger, som er skrevet med det formål at underholde og fortælle en god historie. Når autentiske billedbøger udvælges med omhu, kan de blive omdrejningspunkt i forløb, som både lærere og elever finder sjove og motiverende. At inddrage autentisk børnelitteratur er også en måde at arbejde med fagets kulturdimension på, hvor man netop opfordrer til at eleverne får oplevelser med engelsksproget børnekultur som historier, rim og sange. Billedbøger, som egner sig til begynderundervisningen, har nogle træk til fælles:

- de fortæller en historie, som er nem at forstå, selvom man ikke forstår alle ordene
- illustrationerne understøtter historiens handling
- der er tæt overensstemmelse mellem illustrationerne og tekstens betydningsbærende ordforråd

Det er en fordel, hvis teksten benytter sig af gentagelser og enkle sætningsrammer, men sproget skal ikke nødvendigvis være meget simpelt. I billedbogen ”The Gruffalo”, som er omdrejningspunkt i [det sidste forløb](#) i årsplanen, vil der være mange ord, som eleverne ikke umiddelbart vil kunne forstå, og sproglige strukturer, som måske virker for komplekse, men med tilstrækkelig stilladsering

og fokus på handlingen og det centrale ordforråd, kan eleverne få en stor succesoplevelse af at have hørt og forstået en 'rigtig' bog.

Hvis du vil vide mere:

Brostrøm, S. (2015). Leg og læring. I: Ankerstjerne, T. & Brostrøm, S. (red.) *Håndbog til pædagoguddannelsen: ti perspektiver på pædagogik*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Daryai-Hansen, P. & Albrechtsen, D. (red.) (2018). *Tidligere Sprogstart – Ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed*. Københavns Universitet: Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen. Hentet fra <https://tidligeresprogstart.ku.dk/publikationer>

Ellis, G. & Brewster, J. (2011). *Tell It Again! The Storytelling Handbook for Primary English Language Teachers*. London: British Council.

Jacobsen, S. K., Olsen, M. og Søgaard, K. (2017). *Let's Get Started. Engelsk med billedbøger i indskolingen*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Udarbejdet af lektor Karoline Søgaard i rammen af projektet "Tidligere Sprogstart – Ny begynderdidaktik med fokus på flersprogethed", Konsortiet for Sprog og Fagdidaktik i folkeskolen, støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til Almene Formaal og Københavns Kommune.